

*Velferdsteknologi MÅ være
en del av løsningen
– men hvordan skal vi få det til i hele Norge?*

Tellu Forum 26

Nasjonalgalleriet 5. mai 2026

Håvard Moe, partner/daglig leder NIVI Analyse as

Kort om Håvard

- Partner/daglig leder i NIVI Analyse AS
 - Jobber særlig med spørsmål knyttet til kommuneøkonomi, omstilling, strategi, Kommunekompass, ledelse- og organisasjonsutvikling, samt administrative og politiske analyser
- Rådgiver KS Konsulent as fra 2003
- Begynte i KS Forskning i 2000
- Ledererfaring fra Oslo kommune
- Utdannet cand.mag UiO (sosiologi, historie, statsvitenskap) og Master of Management BI (strategi, økonomi, ledelse og scenarier).

hm@nivianalyse.no

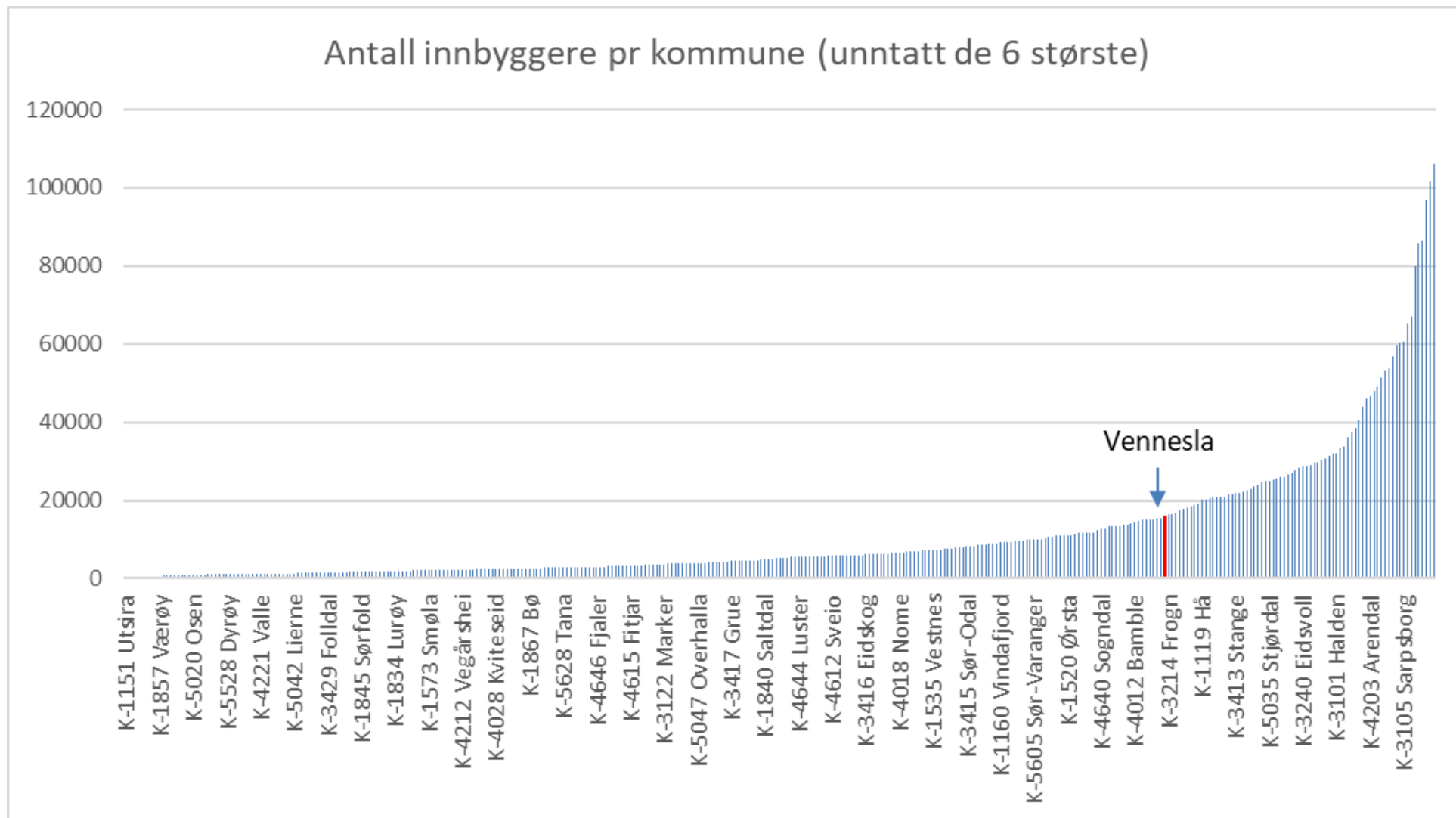
48 14 88 13

Håvard Moe

Den norske kommunemodellen

Små kommuner med store oppgaver

Digitalisering: Er stort bra?

– Ja i alle fall når det gjelder å ta i bruk ny teknologi (men det finnes sorte svaner...)

- Det er ikke rasjonelt for små kommuner å digitalisere prosesser – det koster for mye.
- Men da sakker de sakte men sikkert akterut....
- Det teknologiske gapet begynner å bli ubehagelig stort mellom store og små kommuner (sentrum/periferi)

Kommune-Norge 2040?

2037

2033

2031

2029

2027

2026

2025

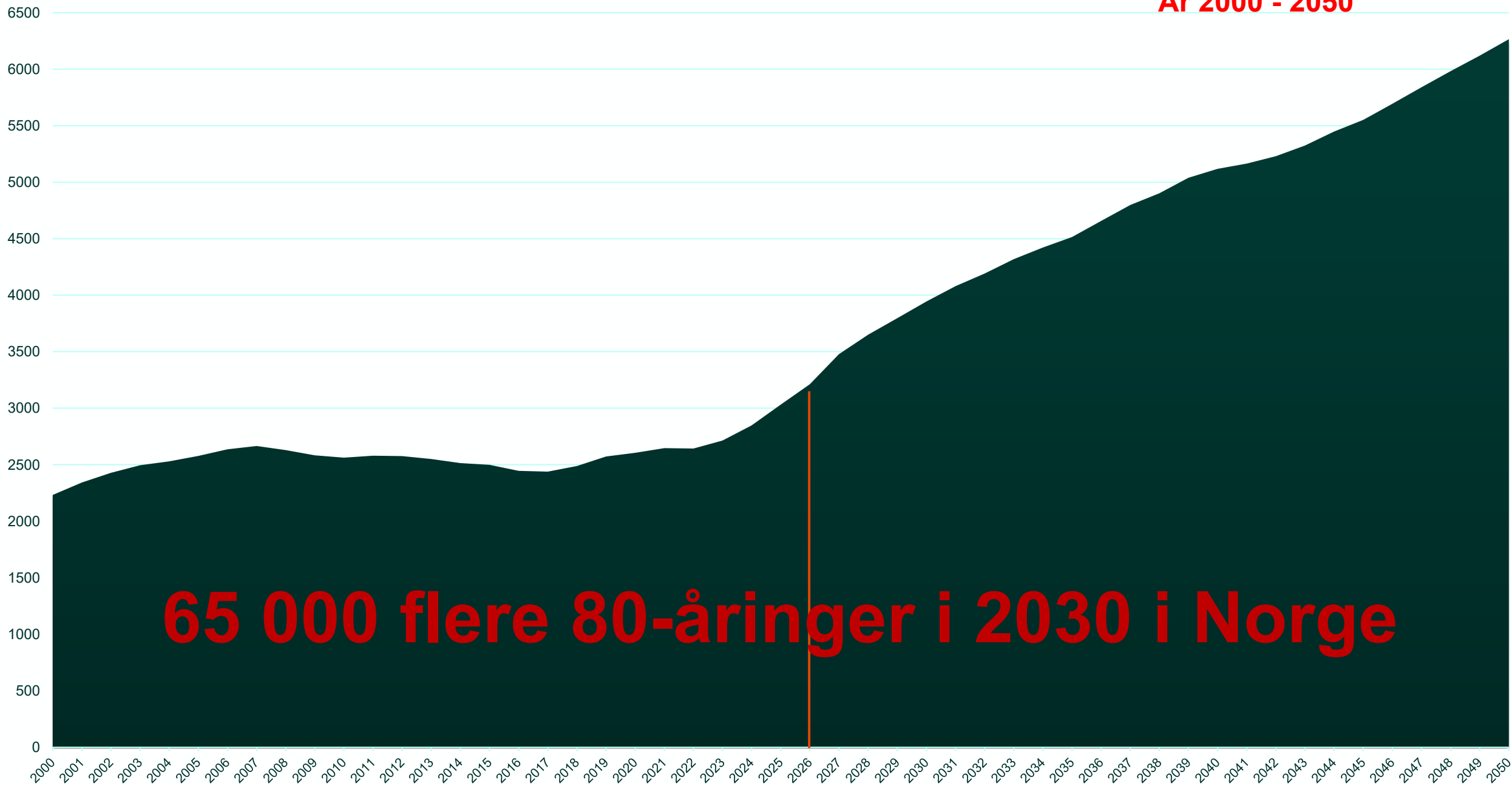
Drivkrefter som utfordrer bærekraften i kommune-Norge?

Demografi - flere eldre - færre barn og unge

Antall innbyggere 80 + i Skien

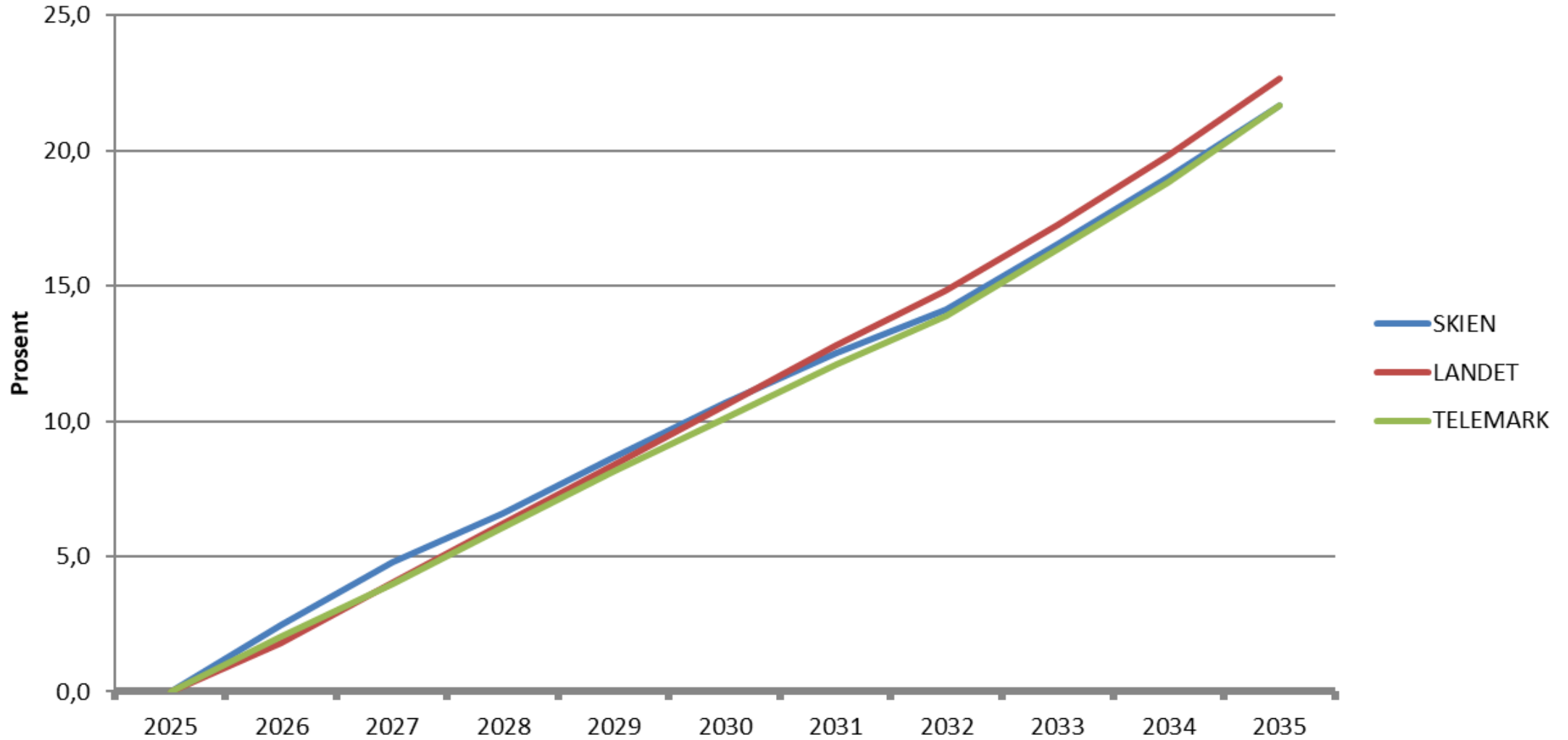
År 2000 - 2050

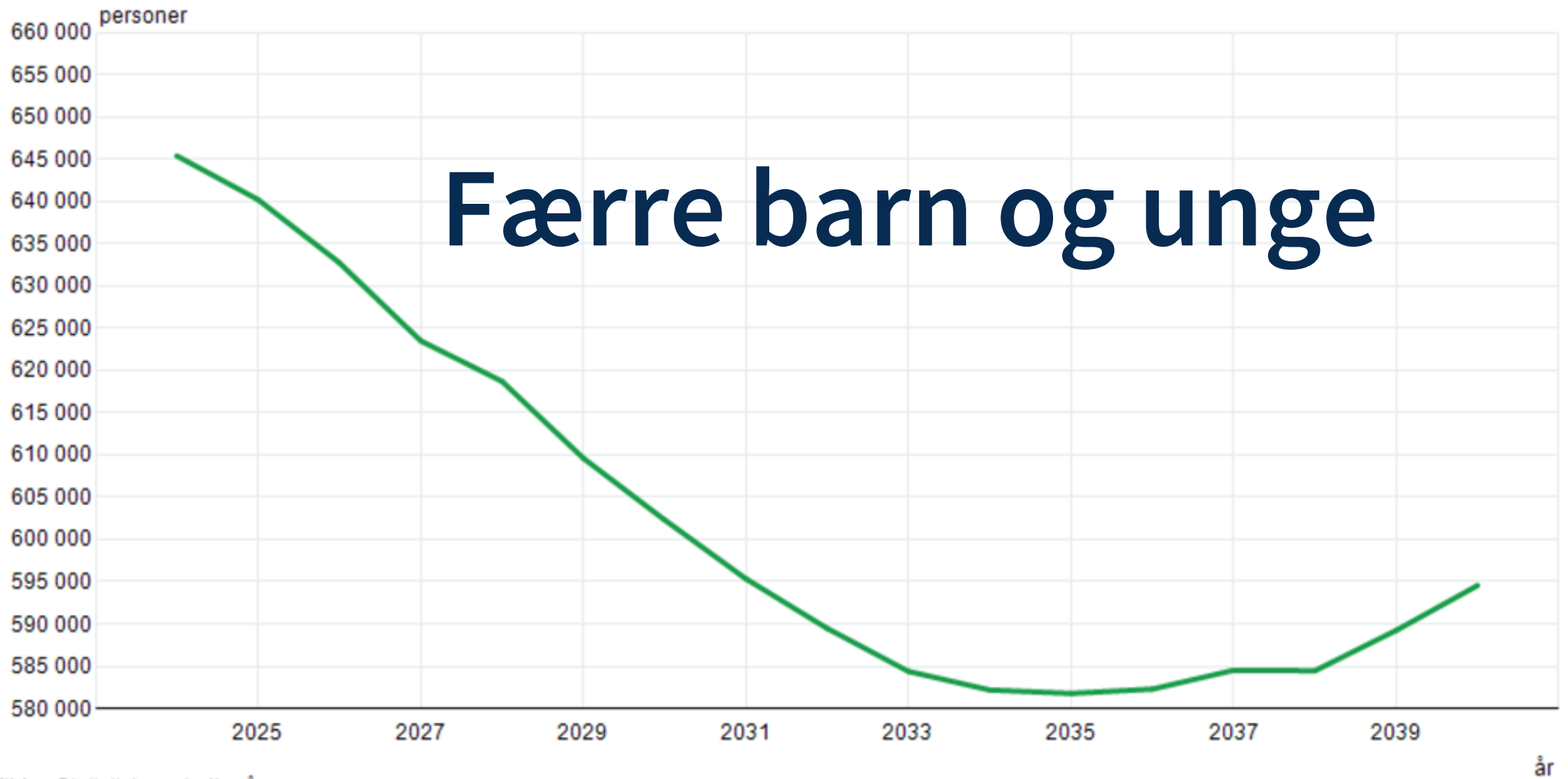
65 000 flere 80-åringar i 2030 i Norge

Utgiftsbehov demografi pleie og omsorg

(målt ved inngangen til det enkelte år)

14288: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter år. Hovedalternativet (MMMM), 6-15 år.

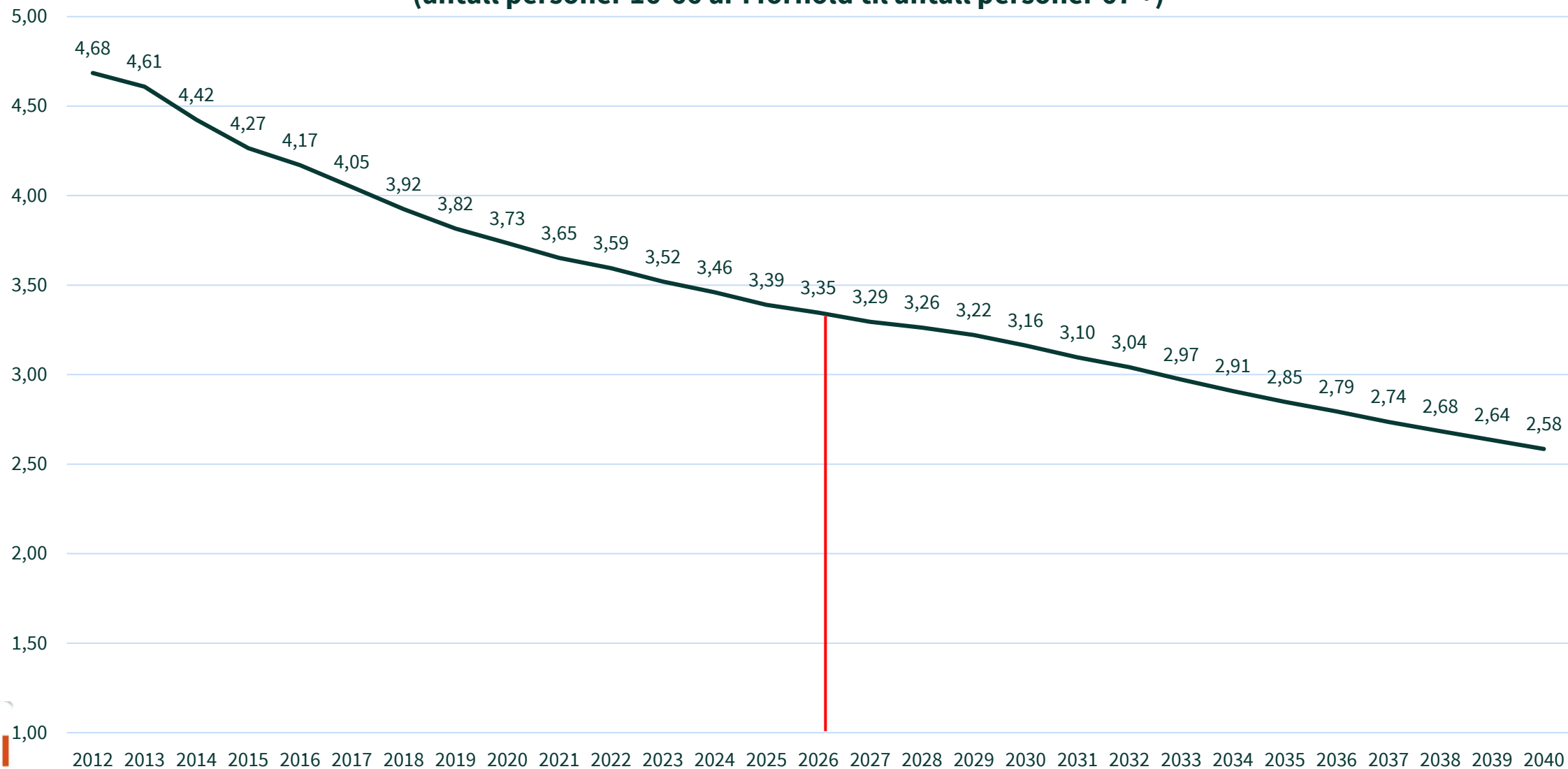
Drivkrefter som utfordrer bærekraften i kommune-Norge?

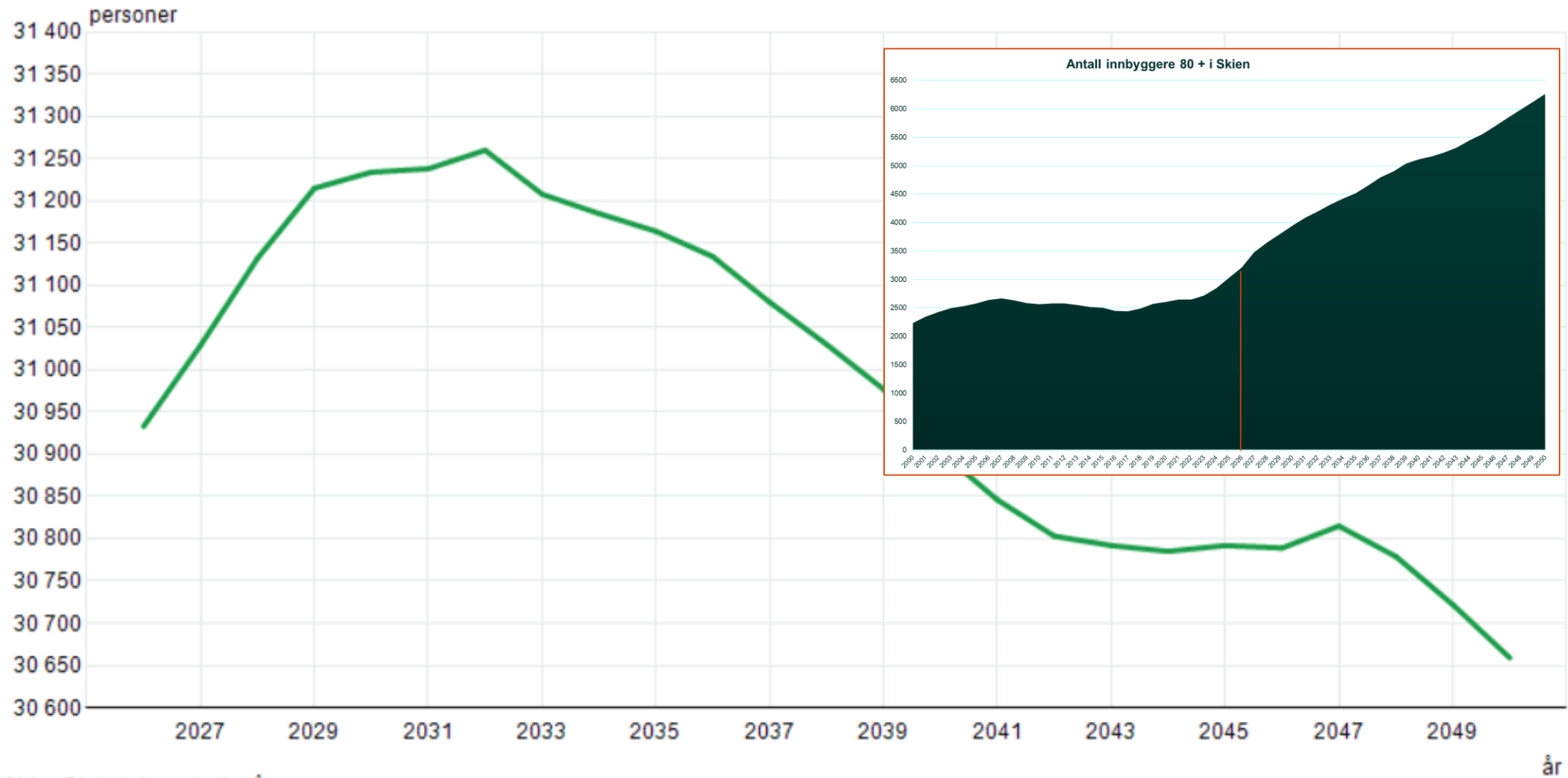
Demografi - flere eldre - færre barn og unge

Mangel på arbeidskraft og kompetanse

Alderbæreevne Skien (antall personer 16-66 år i forhold til antall personer 67 +)

14288: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter år. Skien, 25-66 år, Hovedalternativet (MMMM).

Vil trenge 180.000 flere i helsevesenet (i 2060)

Framover vil Norge få flere eldre, færre unge og på kort sikt mer penger å rutte med. Men i helsevesenet tiker en stor mangel på arbeidskraft som politikerne ikke kan kjøpe seg ut av.

<https://www.nrk.no/norge/slik-vil-norge-endres-framover-vil-trenge-180.000-flere-i-helsevesenet-1.16995492>

SSB: Norge vil mangle 28 000 sykepleiere i 2035

Eldreomsorg i utforbakke

Sommerhilsen fra en bekymret sykehjemslege.

Norske sykehjem er underbemannet og k... Vis mer

Anonym sykehjemslege

Publisert i går kl. 21:28

Hei, nye helseminister.

Hun forrige påpekte at vi kommer til å bli flere eldre på færre hender. Jeg ble ganske provosert da hun sa det, selv om hun nok har rett.

velferd de neste tiårene.

FOTO: JAVAD PARSA / NTB

[Karoline Johannessen Litland](#)

Journalist

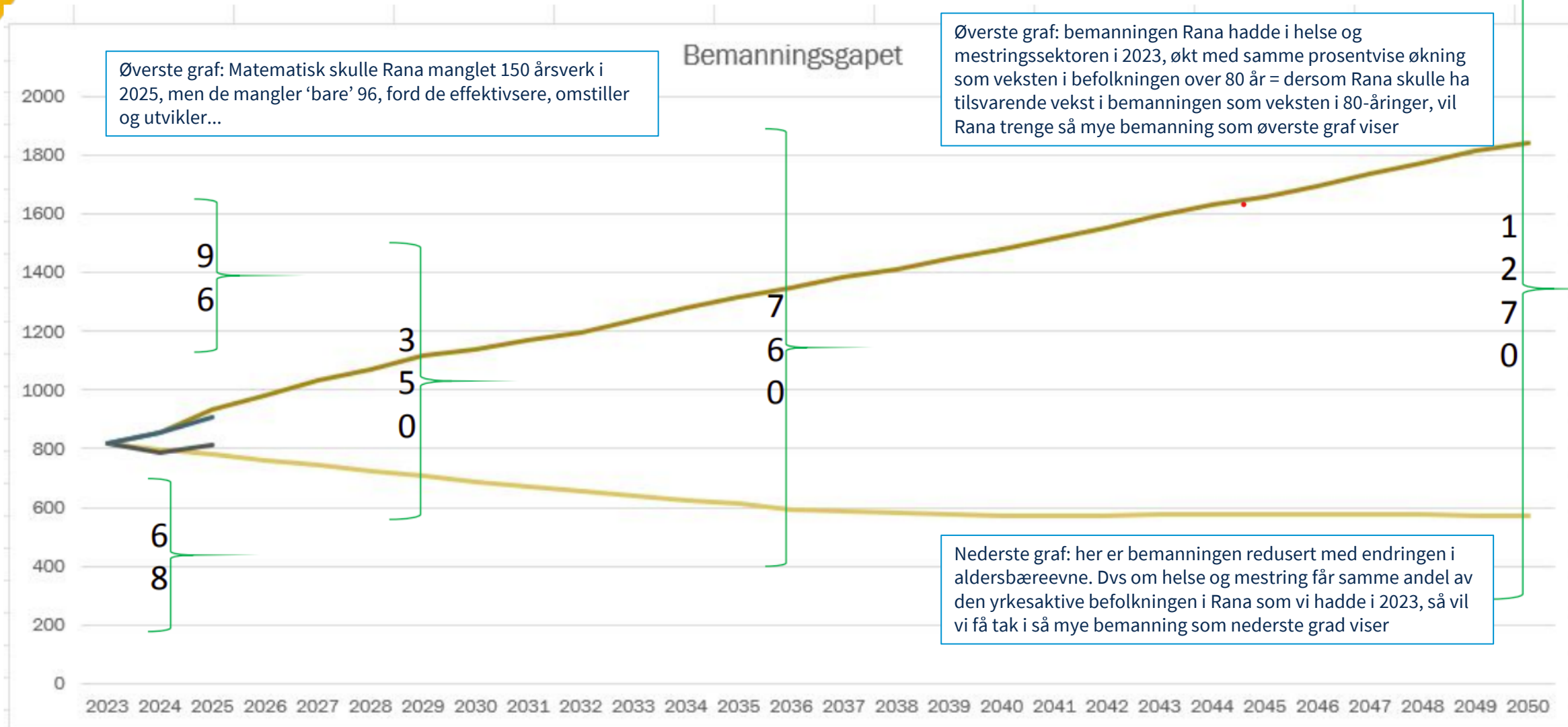
[Anders Børringbo](#)

Journalist

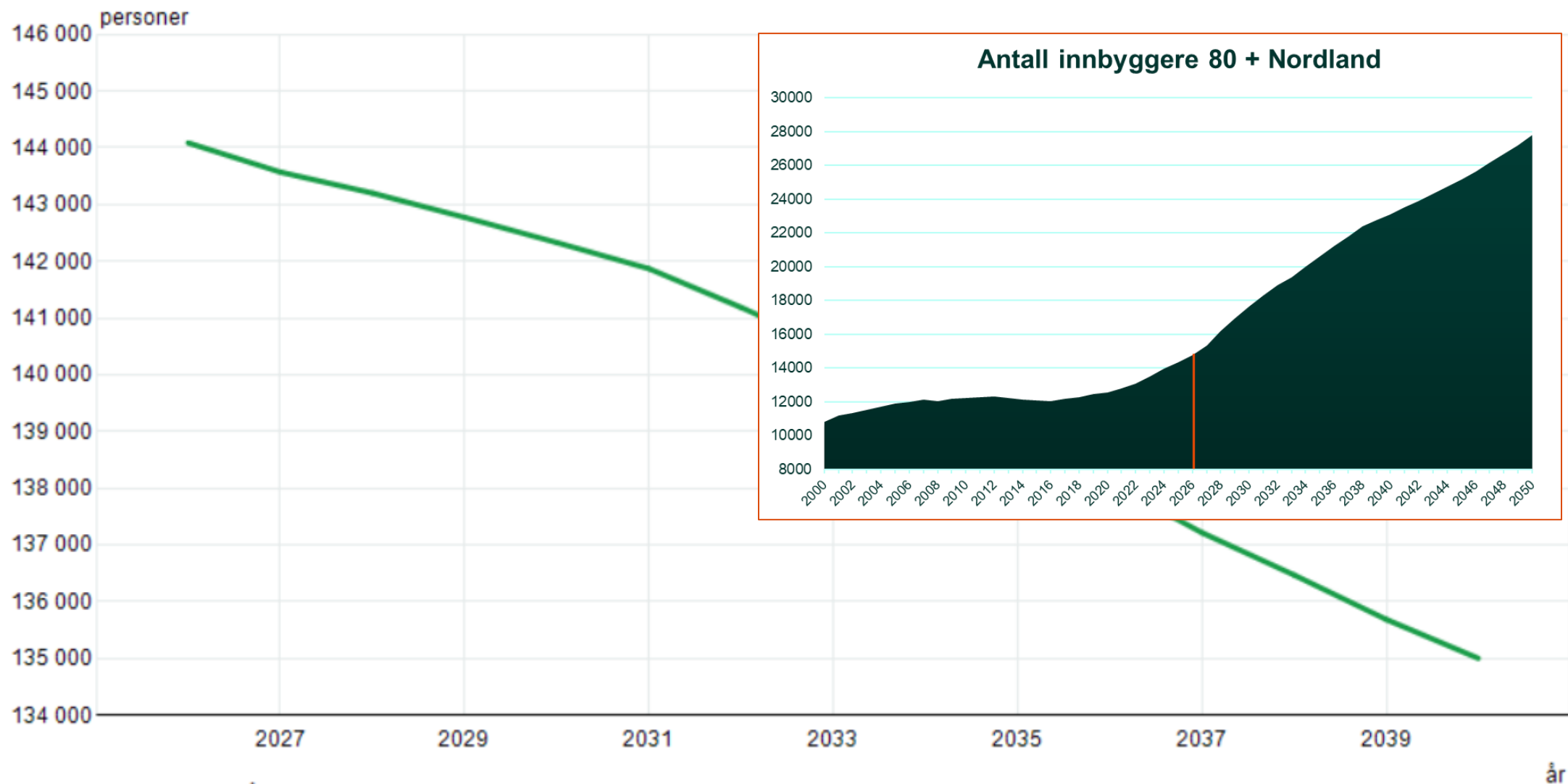
Publisert 9. aug. 2024 kl. 11:45

Oppdatert 12. aug. 2024 kl. 15:42

«Bemanningsgapet» blir bare større og større og større...

14288: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter år. Hovedalternativet (MMMM), Nordland - Nordlånnda, 20-66 år.

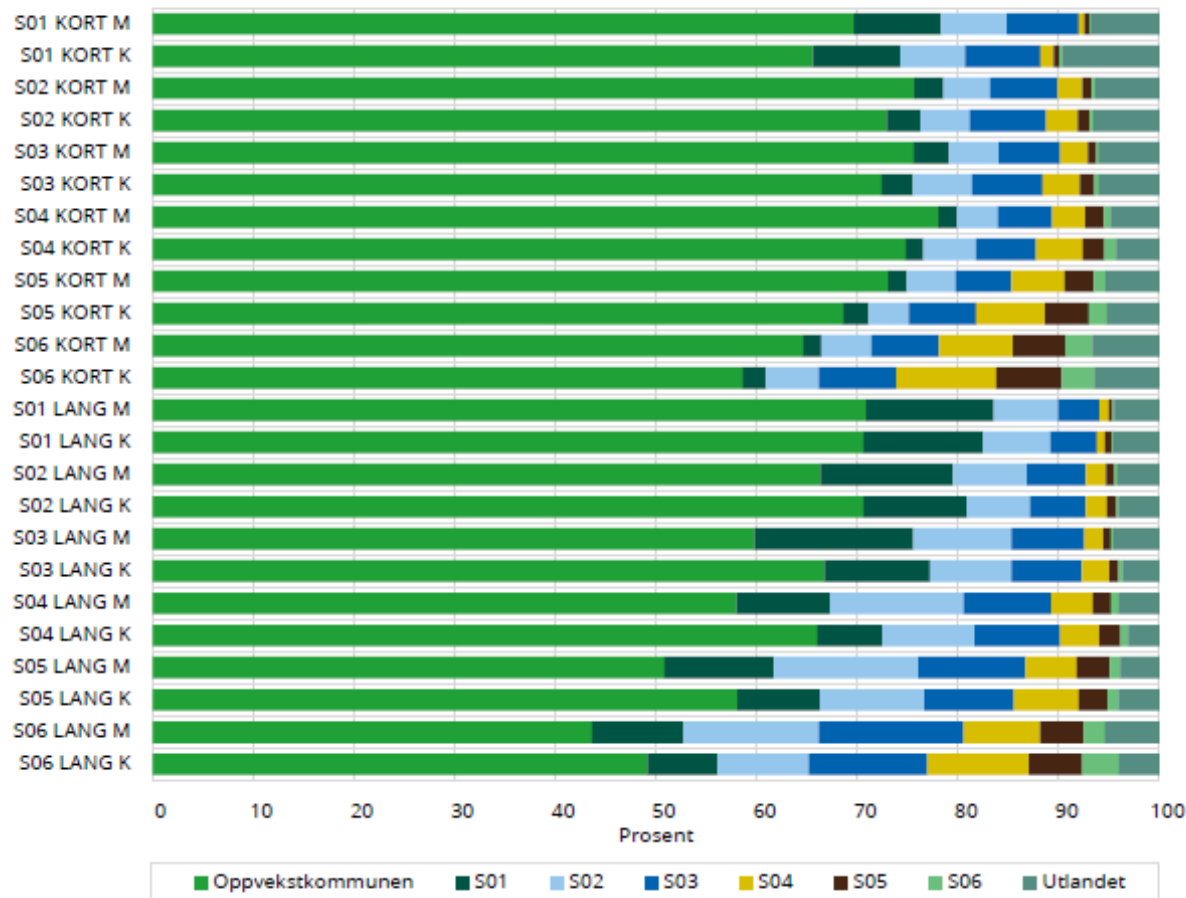
Kompetansen har i stor grad reist fra periferien og inn til byene

<https://www.ssb.no/befolkning/flytting/artikler/bofaste-og-flyttere>

Kilde: Befolkningsstatistikk, SSB.
Kartgrunnlag: Statens kartverk

Figur 5.1.1 1998-2002-kohortens etter sentralitet og utdanningsnivå 1.1. det året de fylte 35 år, prosent av disse etter sentralitet i kommunen de bodde i som 15-åring. M=menn og K=kvinner

Kilde: Statistisk sentralbyrå

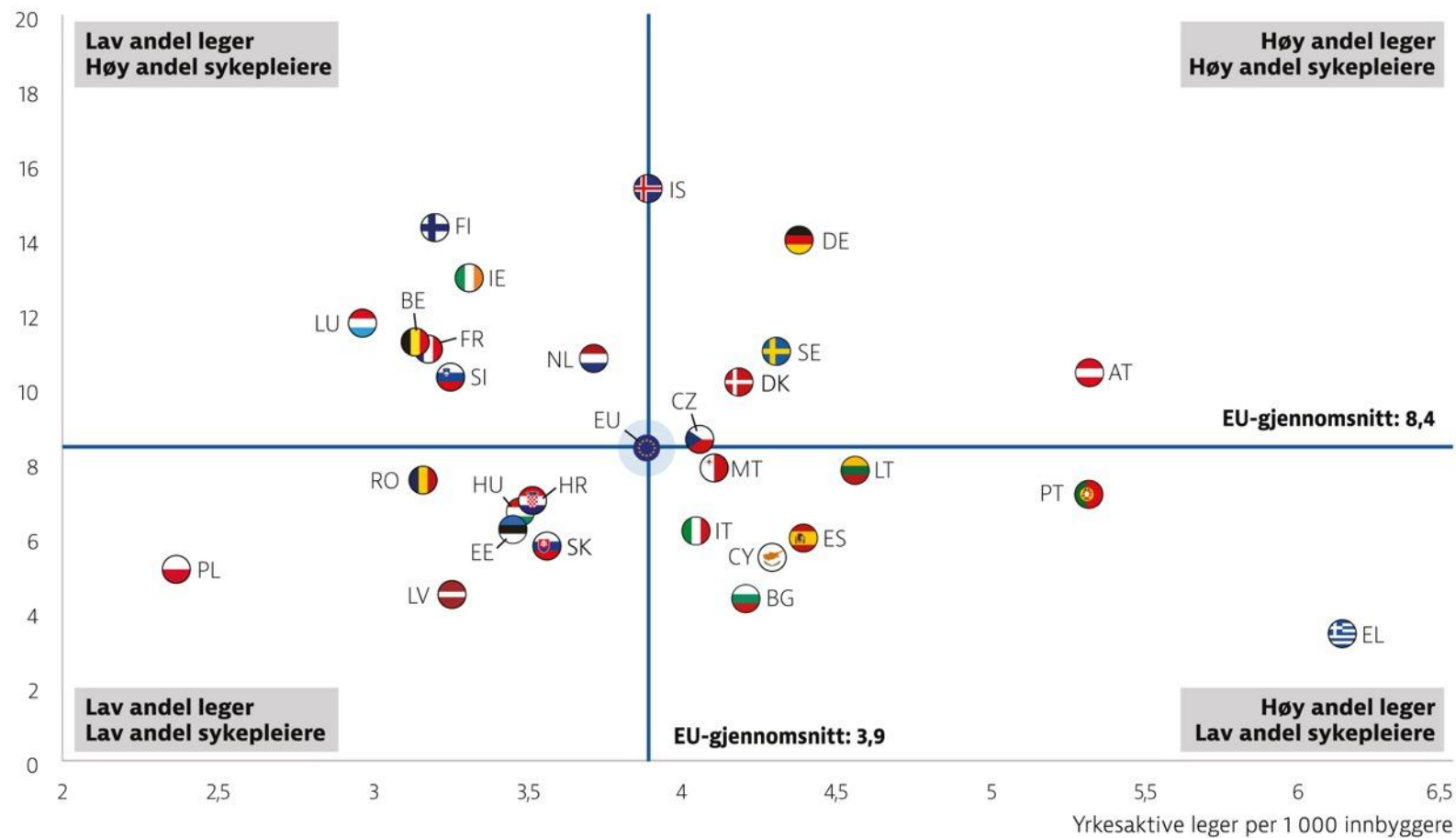
Lang utdanning: kvinnene mer hjemmekjære enn mennene – motsatt ved kort utdanning

Også her ser vi at de med høy utdanning har flyttet mer enn de med lav utdanning, og

- at andelen som har flyttet bort fra oppvekstkommunen er lavere jo høyere sentralitet hjemkommunen har,
- at de med høy utdanning har langt mer sentraliserende flyttinger enn de med lav utdanning,
- og at forskjellen i flyttemønster mellom høy og lav utdanning er størst for lav sentralitet.

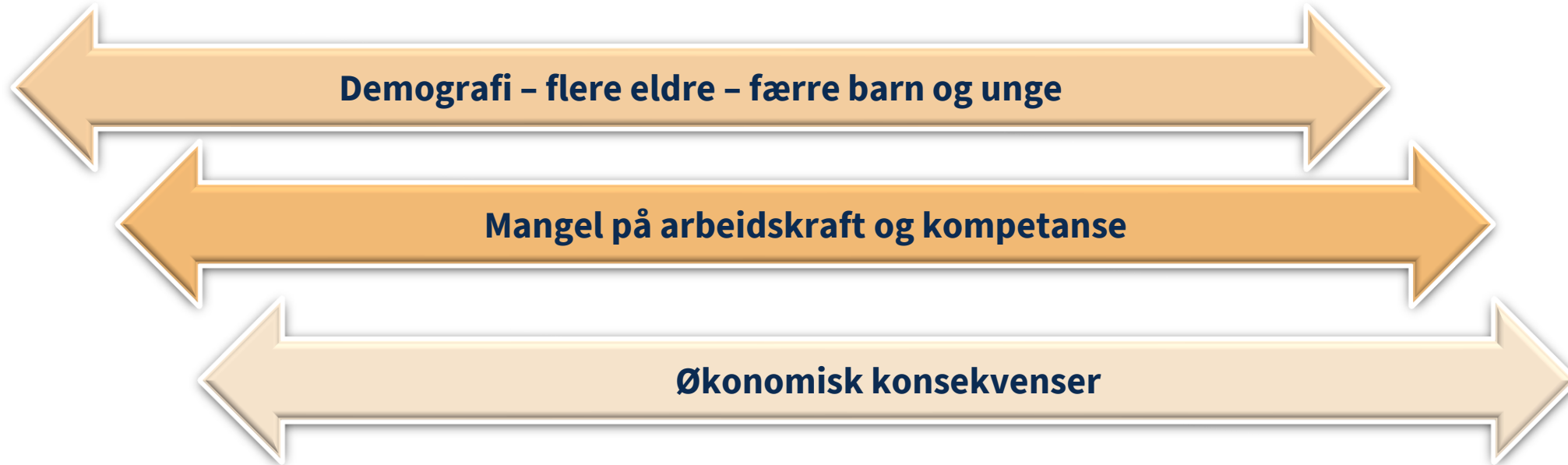
Andre land: Praktiserende leger og sykepleiere pr. 1 000 innbyggere

Yrkesaktive sykepleiere per 1 000 innbyggere

Kilde: Eurostat Database, *State of the Health in the EU*. Landhelseprofil Norge 2021 (2019-tall eller seneste tilgjengelige tall)

Drivkrefter som utfordrer bærekraften i kommune-Norge?

Brukte 12 millioner på helsevikarar i fjor

22. feb. 2025 — I 2024 brukte Brønnøy kommune 12 millioner kroner på vikarar i helse- og omsorgstjenestene. Helse- og velferdssjef Janne Lynghaug under en ...

Budsjettet sprekker med millioner etter vikarinnleie

18. nov. 2024 — Kommunedirektør Brit Skjevling har mange år bak seg som kommunedirektør i Vega, men aldri før har hun opplevd et så stort budsjettsprek som ...

Bodø spyr ut penger til vikarbyrå – øker med 30 millioner kroner hvert år

I 2021 brukte Bodø helsepersonell fra vikarbyrå for 30 millioner kroner. I år frykter kommunen at kostnaden ender på 120 millioner kroner. – Pengene renner ut, sier kommunedirektør Kjell Hugvik.

Sykepleiervikar Amalie (26) kostet Fauske kommune 170.000 på én måned

Norske kommuner styrer mot milliardunderskudd. Likevel kaster de penger etter sykepleierne. – Jeg har kjent litt på dårlig samvittighet, sier Amalie Nielsen, som jobber i privat bemanningsbyrå.

VIKAR: Da Amalie Nielsen bestemte seg for å si opp jobben fikk hun støtte fra flere av kollegaene. – Alle var nysgjerrige på arbeidet og støttende i valget mitt om å jobbe i privat bemanningsbyrå.

FOTO: AMALIE NIELSEN

Marie Staberg Journalist

Publisert i går kl. 06:42
Oppdatert i går kl. 09:24

<https://www.nrk.no/nordland/sykepleier-amalie-26-jobbet-som-travel-nurse-i-en-maned-1.17047529>

Kommunen bruker 160 000 på innleie per måned: – Vi burde vært tidligere på banen

Ingrid Gulbrandsen Årdal Journalist

Lars-Petter Kalkenberg Journalist

Vi rapporterer fra Hattfjelldal

Publisert 1 dag kl. 05:16
Oppdatert for 4 timer siden

Arbeidskraft har blitt helt koko dyrt...

Drivkrefter som utfordrer bærekraften i kommune-Norge?

Lærernormen største stridsspørsmål i budsjettforhandlingene

Kompetansekrav

I ny opplæringslov er det presisert at den som skal gi individuelt tilrettelagt opplæring, må oppfylle kompetansekravene for å bli ansatt i lærerstilling og kompetansekravene for å undervise i de enkelte fagene.

Regjeringen innfører bemanningsnorm for barnehager

Sliter med å få tak i kommune- psykolog

Fra 2020 ble det lovpålagt for alle kommuner å ha egen psykolog. Frøya kommune har gjentatte ganger lyst ut stillingen, men enda er det ingen kommunepsykolog på plass.

Nytt nivå av politisk sløseri

Regningen for å løse opp sammenslåtte fylker og kommuner har steget til 800 millioner kroner. Det stopper nok ikke med det.

Drivkrefter som utfordrer bærekraften i kommune-Norge?

Demografi - flere eldre - færre barn og unge

Mangel på arbeidskraft og kompetanse

Økonomiske konsekvenser

Innbyggernes og statens forventninger

Manglende politisk omstillingsevne og vilje

Brytningstid

Meninger Det blir ubehagelig

←
GUNN MARIT HELGESEN
styreleder i KS

Det er helt nødvendig at vi alle forbereder oss på store endringer i velferden. Den realiteten må norske politikere, både nasjonalt og lokalt, snakke ærlig om.

<https://www.vg.no/nyheter/i/Mn95zJ/ks-leder-helgesen-innbyggerne-er-gitt-falske-forhaapninger>

Alle vil forandre - men ingen vil forandres

(det ligger jo i selve ordet; «for andre» 😊)

SKOLESTRUKTUR LUNHEIM SKOLE TROMSØ KOMMUNE SKOLEKUTT LUNHEIM

Engasjerte foreldre skal kjempe for skolen: - En sterk opplevelse

NIMB

Not in My Backyard

Nordlys

Om oss e-avis Nordlås Sport Nordnorsk Debatt Annonsering

SKOLESTRUKTUR KVALØYA TROMSØ

Nordlås frykter for bygga framtid: - Vi er veldig bekymret

SKOLESTRUKTUR TROMSØ KOMMUNE SLETTALVA SKOLE

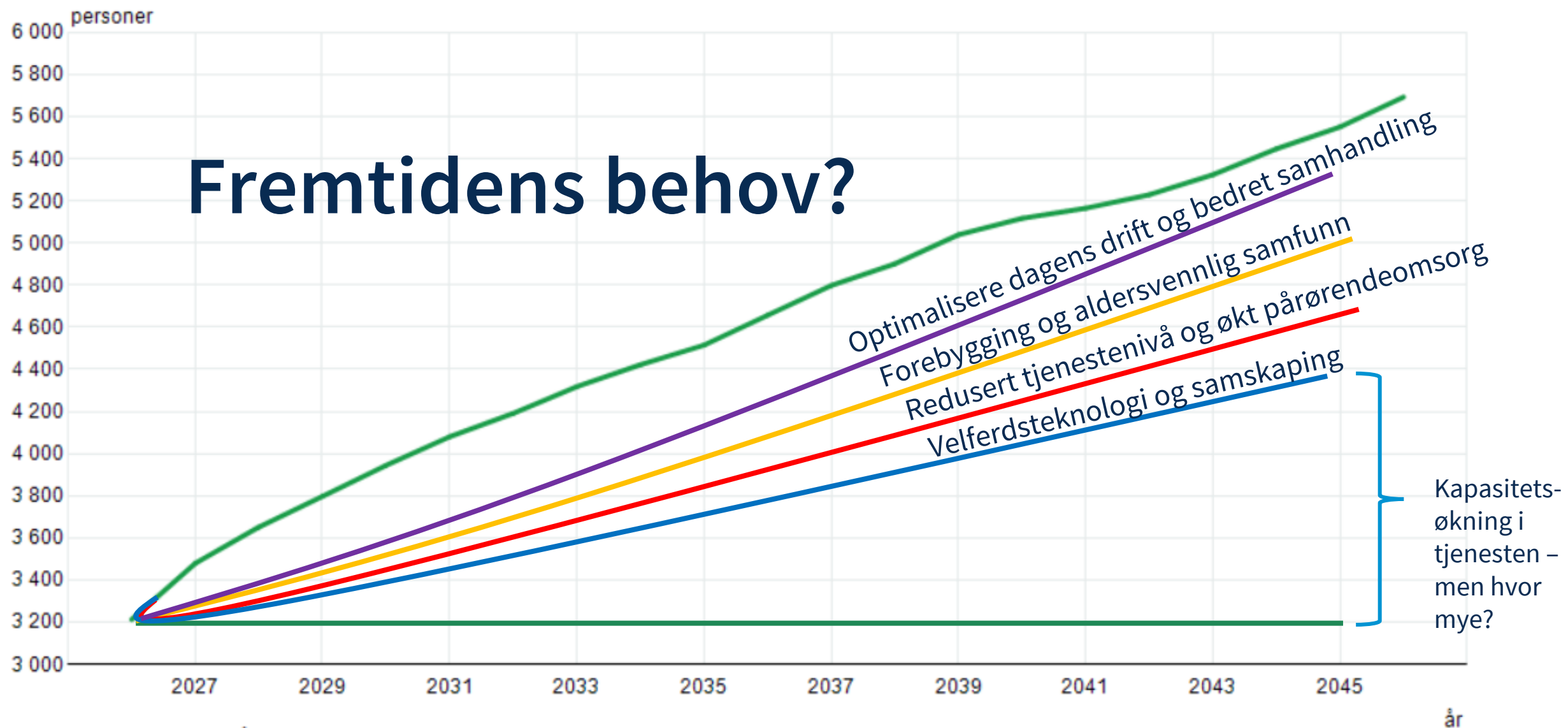
Frykter skolevedtaket blir gjort på feilaktig grunnlag: - Synes synd på politikerne som skal vedta dette

Skole- og barnehagestrukturen: Anbefaler å legge ned én

 NIVI
Analyse a/s

14288: Framskrevet folkemengde 1. januar, etter år. Hovedalternativet (MMMM), Skien, 80 år eller eldre.

Fremtidens behov?

Gjennomgangsmelodien i (små)kommune-Norge

- «Vi har kjøpt inn mye velferdsteknologi – men vi klarer ikke å ta det i bruk»
- «Det er enklere å gjøre det på gamlemåten»
- «Leverandørene klare ikke å levere til oss»
- «Brukerne vil ikke ha det – og de ansatte vil ikke ha det»

Konklusjoner

- Behovet for arbeidskraft i distrikts-Norge øker dramatisk **NÅ**
- Det blir ikke (mange) flere hender i arbeid innenfor helse og mestring de neste 20 årene – vi **MÅ** lever tjenester på nye måter
- Velferdsteknologi **MÅ** være en av mange løsninger
- Farta må **KRAFTIG** opp. Ting tar alt for lang tid
- Teknologien **MÅ** gi produktivitetsgevinster – ikke bare kvalitetsgevinster
- Vi må håpe på at det snart er noen voksne hjemme på Stortinget som tar tak...

To viktige ting dere MÅ huske etter dagens innlegg:

1. Dette kan ikke (alene) løses med mere teknologi!
2. Det går ikke over!

Takk for oppmerksomheten

hm@nivianalyse.no

48148813